

Прилог бр. 2.

НАУЧНО-НАСТАВНОМ ВИЈЕЋУ МЕДИЦИНСКОГ ФАКУЛТЕТА СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

Предмет: Извјештај комисије о пријављеним кандидатима за избор у академско звање ванредног професора или доцента, за ужу научну област **Општа педагогија.**

Одлуком Научно-наставног вијећа Медицинског факултета Фоча, Универзитета у Источном Сарајеву, број: 01-3-161 од 13.04.2023.године, именовани смо у Комисију за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја по конкурс, објављеном у дневном листу „Глас Српске“ од 05.04.2023. године, за избор у академско звање **ванредног професора** или **доцента**, за ужу научну област **Општа педагогија.**

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Састав комисије ¹ са знаком имена и презимена сваког члана, звања, назив научне области, научног поља и уже научне/умјетничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:
1.Проф. др Златко Павловић, редовни професор, предсједник Научна област: Друштвене науке Научно поље: Педагошке науке Ужа научна област: Општа педагогија Датум избора у звање: 02.10. 2017. године Универзитет у Источном Сарајеву Филозофски факултет Пале
2.Проф. др Биљана Сладоје Бошњак, редовни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Педагошке науке Ужа научна област : Општа педагогија Датум избора у звање: 27. 09. 2019. године Универзитет у Источном Сарајеву Филозофски факултет Пале
3.Проф. др Драженко Јоргић, ванредни професор, члан Научна област: Друштвене науке Научно поље: Педагошке науке Ужа научна област: Општа педагогија Датум избора у звање: 29.06.2017. године Универзитет у Бањој Луци, Филозофски факултет Бања Лука

¹ Комисија се састоји од најмање три наставника из научног или умјетничког поља, од којих је најмање један из уже научне или умјетничке области за коју се бира кандидат. Најмање један члан комисије не може бити у радном односу на Универзитету у Источном Сарајеву, односно мора бити у радном односу на другој високошколској установи. Чланови комисије морају бити у истом или вишем звању од звања у које се кандидат бира и не могу бити у сродству са кандидатом.

На претходно наведени конкурс пријавио се 1 (један) кандидата:

1. доц. др Ранка Перућица

На основу прегледа конкурсне документације, а поштујући Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20), Правилник о условима за избор у научно-наставна, умјетничко-наставна, наставна и сарадничка звања („Службени гласник Републике Српске“, број: 2/22), Статут Универзитета у Источном Сарајеву и Правилник о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, Комисија за писање извјештаја о пријављеним кандидатима за изборе у звања, Научно-наставном вијећу Медицинског факултета и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву подноси сљедећи извјештај на даље одлучивање.

ИЗВЈЕШТАЈ

КОМИСИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ

I ПОДАЦИ О КОНКУРСУ
Одлука о расписивању конкурса, орган и датум доношења одлуке
Одлука о расписивању конкурса број: 01-С-93-ХLVIII/23 од 30.03.2023. године Сенат Универзитета у Источном Сарајеву
Дневни лист, датум објаве конкурса
Глас Српске, 05.04.2023. године
Број кандидата који се бира
Један (1)
Звање и назив уже научне/умјетничке области, за коју је конкурс расписан
Академско звање ванредног професора или доцента, ужа научна област Општа педагогија
Број пријављених кандидата
Један (1)

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТИМА
ПРВИ КАНДИДАТ
1. ОСНОВНИ БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ
Име (име једног родитеља) и презиме
Ранка (Ранко) Перућица
Датум и мјесто рођења
06.07.1985. Сарајево
Установе у којима је кандидат био запослен
Гимназија „Калиновик, у Калиновику, ЈУ „Центар за социјални рад“ у Калиновику, Звања/радна мјеста

² Навести све пријављене кандидате (име, име једног родитеља, презиме).

Педагог у школи и центру за социјални рад, асистент, доцент
Научна област
Општа педагогија
Чланство у научним и стручним организацијама или удружењима
Друштво педагога Републике Српске
2. СТРУЧНА БИОГРАФИЈА, ДИПЛОМЕ И ЗВАЊА
Основне студије/студије првог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Упис на Филозофски факултет Пале 2004.године, завршетак студија 2008. године.
Назив студијског програма, излазног модула
Одсјек за Педагогију
Просјечна оцјена током студија ³ , стечено академско звање
Дипломирани педагог
Постдипломске студије/студије другог циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка
Филозофски факултет Пале, упис 2008. завршетак 2013. године.
Назив студијског програма, излазног модула
Магистарски студиј из педагогије
Просјечна оцјена током студија, стечено академско звање
Магистар педагошких наука
Наслов магистарског/мастер рада
Стилови рада наставника и однос ученика према настави
Ужа научна област
Општа педагогија
Докторат/студије трећег циклуса
Назив институције, година уписа и завршетка (датум пријаве и одбране дисертације)
Филозофски факултет Пале, упис 2.2.2016. одбрана 8.12.2017.године
Наслов докторске дисертације
Улога наставника и родитеља у формирању односа ученика према учењу
Ужа научна област, стечено академско звање
Општа педагогија
Претходни избори у звања (институција, звање и период)
Медицински факултет Универзитета у Источном Сарајеву, асистент од 2015. до 2018. године, доцент од 2018. године
3. НАУЧНА/УМЈЕТНИЧКА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА
Радови прије првог и/или посљедњег избора/реизбора
<p>1.Перућица, Р. (2013). Ставови ученика према учењу у зависности од њиховог пола и узраста. <i>Директор школе</i>, 2, 151-156.</p> <p>2.Перућица, Р. (2015). Ставови ученика према настави, учењу, мотивацији за учење у зависности од њихових процјена стилова рада наставника, <i>Директор школе</i>, 3, 181-186.</p> <p>3. Перућица, Р. Зечевић, И., Калајџоћ, О. (2016). Разлике у ученичким процјенама стилова рада наставника зависно од општег школског успјеха ученика. <i>Нова школа</i> 11(2), 113-120.</p> <p>4. Перућица, Р. Вуксановић, Г. (2016). Мотивација за учење и успјех код ученика виших разреда основне школе. <i>Радови Филозофског факултета</i> 18, Пале, 293-303.</p>

5. **Perućica, R.** (2017). How teachers evaluate their work style depending on the subject they teach and years of work experience. *Research in Pedagogy*, 7(1), 90-97.
6. **Перућница, Р.** (2017). Мотивација за учење и зависности од пола и узраста ученика. *Биомедицинска истраживања*, 8(1), Фоча, 69-75.
7. **Перућница, Р.** (2016). Приступи учењу и школски успјех ученика. Зборник Радова са научног скупа, *Наука и Стварност*, Филозофски факултет Пале, 163-172.
8. **Перућница, Р., Вуксановић, Г., Калајџић, О., Зечевић, И.** (2016). Улога родитеља и њихов однос према дјетету у периоду научно – технолошких и друштвених промјена. *Радови са 7 Научног скупа са међународним учешћем*, Педагошки факултет Бијељина, 198 – 210.
9. Зечевић, И., Мاستило, Б., Бакоч, А., Калајџић, О., **Перућница, Р., Вуксановић, Г., Паласан, С., Вуковић, Б.** (2017). Социјална интеракција дјецe са оштећењем вида. Тематски Зборник, Осма Међународна научно – стручна конференција „Унапређивање квалитете живота дјецe и младих“. Тузла, 249- 260.
10. Sladoje – Bošnjak, B., **Perućica R., Kalajdžić, O.** (2017). Desirable characteristics for employment of students with disabilities in private and public sector. *The 8th International Conference on eLearning (eLearning-2017)*, Belgrade, 93-96.
11. Kalajdžić, O. Bakoč, A., Vuksanović, G., **Perućica, R., Zečević, I.** (2017). Relations between curiosity and quality of reading of elementary school students. *The 8th International Conference on eLearning (eLearning-2017)*, Belgrade, 144-147.
12. **Perućica, R., Sladoje – Bošnjak, B., Zečević, I.** (2018). Employment of People with Disabilities in Private and Public Sectors. *Sociology and Anthropology*.
13. Sladoje – Bošnjak, B., **Perućica, R., Kaurin, S., Vujević – Đurić, V., Kartasidou, L., Debevc, M., Pavlidou, E., Panagiotopoulou, D.** (2018). *Mentor training in inclusive education*. Univerzitet u Istočnom Sarajevu. Medicinski fakultet Foča.

Радови послје најпозљедњег избора/реизбора⁵

Монографија

1. **Перућница, Р.** (2022). *Наставници и родитељи као фактори формирања односа ученика према учењу*. Фоча: Медицински факултет. ISBN 987-99976-968-5-4 COBISS.RS-ID 137121793

Ова књига написана је обима од 217 страна. Монографија се састоји из теоријског и емпиријског дијела, као и завршног дијела у оквиру ког је дискусија са закључцима. Однос породичног и школског окружења (било појединачно или заједно) утиче на свеукупан развој ученика. Од узајамног односа директно и индиректно зависи какав ће однос ученици имати према учењу, што чини актуелну тему истраживања. Предмет

истраживања односио се на утврђивање разлика у улогама које наставници и родитељи имају у обликовању односа ученика према учењу. Такође, предмет се односио и на утврђивање колико је улога наставника и родитеља позитивна, односно негативна. Трагало се за одговором на питање који су аспекти понашања родитеља према учењу најпродуктивнији за ученичко учење. На основу тога формулисан је циљ истраживања којим је испитана улога коју наставници и родитељи имају у формирању односа ученика према учењу као и разлике у тим улогама. Варијабле су условно означене као зависне и независне. Статус условно зависне варијабле у овом истраживању имају циљне оријентације у учењу и приступи учењу. Статус условно независне варијабле у овом истраживању имају варијабле које се односе на понашање наставника, понашање родитеља у ситуацијама ученичког учења, као и социјално-статусне карактеристике ученика. У складу са циљевима и задацима истраживања примјењена је метода систематског емпиријског неексперименталног истраживања (сервеј метод). Код разраде теоријске основе истраживања и при упознавању са досадашњим сазнањима о одабраном проблему, примјењена је метода теоријске анализе. За мјерење описаних варијабли примјењена су два упитника, једна скала и два инвентара. У истраживању коришћени су инструменти: Упитник о стиловима рада наставника, Упитник о приступима учењу, Скала за мјерење наставничког доприноса побољшању учења, Инвентари за мјерење циљних оријентација у учењу, Инвентар који мјери ниво захтјева и степен подршке у породичном окружењу. Добијени резултати показују да је са становишта стила рада наставника супериоран такав наставни стил у којем наставници подстичу ученике на учење. Наставници који у свом раду подстичу ученике на рад, који ученике активно укључују у сам процес учења, који граде добре радне односе међу ученицима и добру општу атмосферу у одјељењу код ученика подстичу развијање овладавајуће циљне оријентације и одабир дубинског приступа учењу. Показало се да је за позитиван однос ученика према учењу супериорна таква породична средина у којој родитељи пружају високу подршку. Ако пружају високу подршку, није нарочито важно да ли при томе постављају високе или ниске захтјеве. Када је ријеч о социјално-статусним породичним варијаблама, као основни резултат се може навести то да боље породичне и културно-образовне прилике резултирају бољем односу ученика према учењу. Неопходно је нагласити да је подршка наставника и родитеља један од главних фактора за формирање адекватног односа ученика према учењу. Показало се да је подражавајућа школска и породична средина кључна за правилан развој уопште, па и за развој позитивног односа ученика према учењу. Што је већа подршка наставника и родитеља, то је позитивнији однос ученика према учењу

Радови штампани у цјелини (научни часописи и Зборници конференција)

- 1. Перућица, Р. (2018).** Начин рада наставника и приступ учењу код ученика завршних разреда основне школе. *Иновације у настави*, 31(1), 125-133.

Полазећи од схватања да је наставник један од важнијих чинилаца васпитнообразовног процеса, у овом раду ауторка је настојала сагледати колико његов начин рада утиче на избор приступа учењу код ученика завршних разреда основне школе. Циљ проведеног истраживања поставила је да испита да ли постоји повезаност између стила рада наставника и приступа учењу код ученика. При избору подјеле стилова рада наставника пошла је од теоријске основе коју је дао амерички истраживач Адријан Андерхил (Adrian Underhill), говорећи о трима стилевима, и то: стилу објашњавања, стилу укључивања и стилу подстицања. У истраживању су учествовала осамсто два ученика завршних разреда

основне школе. Ученици су испуњавали Упитник приступа учењу преузет од Бигса, Кембера и Леунга, који је преведен за потребе овог истраживања, прилагођен узрасту и нашем говорном подручју (Biggs, Kember & Leung, 2001). Упитник о стиливима рада наставника конструисала је за потребе овог истраживања на основу теоријске основе коју је дао поменути истраживач. Према резултатима корелационе анализе, постоји значајна корелација свих трију стилова рада наставника са приступима учењу, и то позитивна корелација између свих трију стилова са дубинским приступом, а негативна између стила укључивања и површинског приступа учењу.

2. Павловић, З. **Перућица, Р.** (2018). Конструкција и мјерне карактеристике инструмента за мјерење родитељских захтјева и подршке. *Наша школа*, 45-58.

У овом раду аутори издвајају варијабле које се односе на карактеристике породице и породичне климе, наглашавају да су редовно повезене са бројним показатељима дјечијег развоја и понашања. Због тога су те варијабле често предмет интересовања истраживача којима је важно да на располагању имају одговарајуће инструменте за њихово мјерење. Такав инструмент је инвентар за мјерење нивоа захтјева које родитељи постављају пред дјецу и степена подршке коју им пружају, а који је описан у овом тексту. Описали су конструкцију инвентара и његове метријске карактеристике, а на крају су истраживачима, који би могли бити заинтересовани да га користе у својим истраживањима, дали и неке препоруке за његову примјену.

3. Калајџић, О. **Перућица, Р.** (2018). Модел самопоштовања у адолесцентској доби. *Биомедицинска истраживања*, 9(2), 217-223.

У раду аутори дефинишу појам самопоштовања, објашњавају димензије и значај самопоштовања и наводе резултате новијих истраживања самопоштовања у популацији адолесцената. У савременој психолошкој литератури постоји читав низ радова о самопоштовању и значају високог или ниског нивоа самопоштовања за адаптивно и малоадаптивно понашање особе. Самопоштовање се дефинише као резултат формирања појма о себи, односно као вредновање или евалуација себе. Оно је изузетно важно у периоду адолесценције када су промјене у доживљавању и понашању често пресудне за будући живот, задовољство самим собом, однос с другим људима и успјешност у активностима и улогама које преузимају. Истраживачи из ове области наводе да су понашање, па чак и способности адолесцената увијек у складу са сликом коју имају о себи. Самопоштовање је важна компонента здравог развоја адолесцента и успјешне транзиције у свијет одраслих.

4. Зечевић, И., Мاستило, Б., Бакоч, А., Вуксановић, Г., Калајџић, О., **Перућица, Р.** (2018). Социјална компетенција и антисоцијално понашање слијепих ученика и ученика типичног развоја. *Хрватска ревија за рехабилитацијска истраживања*, 54(1), 24-36.

Аутори у овом раду постављеним циљем истраживања испитују развијеност социјалне компетенције и присутност антисоцијалног понашања слијепих ученика и ученика типичног развоја те њихову међусобну повезаност, као и повезаност ових варијабли са сполом и доби ученика. У истраживању је судјеловало 60-еро ученика у доби од 12–17 година: 30 слијепих ученика и 30 ученика без оштећења вида. Процјену социјалне компетенције и антисоцијалног понашања провели су кориштењем Скале за процјену социјалног понашања у школи (School Social Behavior Scales; Merrell, 2002). Резултати су показали да постоји разлика у развијености социјалне компетенције међу двјема

скупинама ученика у корист ученика без оштећења вида, док испољавања антисоцијалног понашања нису утврђене разлике. Дјевојчице су социјално компетентније и испољавају мање антисоцијалног понашања у односу на дјечаке у објема скупинама ученика, док разлика с обзиром на доб није утврђена. Утврђена је значајна негативна корелација између социјалне компетенције и антисоцијалног понашања у објема скупинама ученика. Добивени резултати упућују на потребу што ранијег препознавања и праћења могућих потешкоћа те креирање и провођење одговарајућих интервенција.

5. Зечевић, И., Мاستило, Б., Бакоч, А., Калајџић, О., **Перућица, Р.**, Вуксановић, Г. (2018). Тактилна стимулација и квалитет живота слијепих особа. IX *Међународна научно-стручна конференција „Унапређење квалитете живота дјеце и младих“*, 113-120.

У овом раду аутори истичу да тактилна перцепција представља важан канал информација о спољном свијету за слијепу дјецу. Имајући у виду значај тактилне стимулације, потребно је од најраније доби обратити пажњу на њен развој. Оштећење вида се негативно одржава на све аспекте функционисања слијепе дјеце. Да би адекватно функционисали у свијету који је креиран за оне који виде, слијепој дјечи је неопходна тактилна стимулација у виду различитих тактилних подражаја. Примјена одговарајућих програма, метода стимулације усмјерених на преостала чула, као и адекватан вербалан подстицај су од изузетне важности. Кроз додир слијепе дјеце истражују, сазнају, уче, манипулишу предметима. Захваљујући додиру слијепе дјеце су у могућности да се образују, крећу и обављају свакодневне животне активности. Све ово заједно доприноси већој продуктивности и независности, а самим тим и бољем квалитету живота. Квалитет живота слијепих особа је недовољно истражен и ограничен на клиничке резултате, стога ово може представљати подстрек за нова истраживања у којима фокус може бити на факторима који утичу на квалитет живота.

6. **Перућица, Р.**, Калајџић, О., Цвјетиновић, В., Бакоч, А., Зечевић, И. (2019). Повезаност приступа учењу и циљних оријентација у учењу код ученика завршних разреда основне школе. *Нова школа*, 14(2) 7-19.

У овом истраживању аутори постављају циљ којим испитају да ли постоји повезаност између приступа учењу и циљних оријентација у учењу код ученика завршних разреда основне школе. Њихова главна хипотеза гласила је да постоји повезаност између приступа учењу и циљних оријентација у учењу код ученика завршних разреда основне школе. Узорак истраживања чинили су ученици седмих, осмих и деветих разреда са подручја Сарајевско – Романијске регије. На основу добијених резултата истраживања добили су да постоји повезаност између приступа учењу код ученика и циљних оријентација у учењу. Ученици који у свом учењу користе дубински приступ учењу показују високу позитивну корелацију са овладавајућом циљном оријентацијом. Корелација дубинског приступа учењу са изведбено–избегавајућом циљном оријентацијом је негативна, а са изведбено – потврђујућом је ниска и негативна. Ученици са површинским приступом учењу показују високу позитивну повезаност са изведбено–избегавајућом циљном оријентацијом. Корелација између површинског приступа и изведбено–потврђујуће циљне оријентације и овладавајуће циљне оријентације је јако ниска и готово да и не постоји, с тим да је са изведбено–потврђујућом позитивна а са овладавајућом оријентацијом негативна. Из добијених резултата закључили су да дубински приступ учењу прати овладавајућу циљну

оријентацију и да се у таквим ситуацијама ради о ученицима који желе да овладају садржајима на прави начин како би проширили своја знања.

7. **Перућица, Р.**, Живановић, С., Калајџић, О., (2019). Процјена родитеља о остварености сарадње породице и предшколске установе. Зборник радова „*Наука и настава данас*“, Бијељина: Педагошки факултет, 2(2), 24 – 39.

У овом коауторском раду говори се да процес раног учења и формирања личности почиње у породици и предшколској установи, зато предшколско васпитање и образовање заједно са породичним чини цјелину и тимско дјеловање у циљу квалитетне подршке цјелокупном развоју дјетета. Једно друго не може да искључује, јер само узајамним дјеловањем и квалитетним облицима сарадње можемо осигурати квалитет најинтензивнијег развоја дјетета. Истраживањем су обухватили 103 родитеља дјеце узраста од 3-6 година а основни циљ био је испитати ставове родитеља о заступљености облика сарадње породице и предшколске установе. У истраживању су обухваћена три облика сарадње (индивидуални контакти и дневни неформални контакти, кутак за родитеље и писмена објавештења, и учешће родитеља у родитељском савјету, групни разговори и дискусије). Резултати су показали да не постоји статистички значајна разлика у ставовима родитеља о заступљености облика сарадње у зависности од пола, броја дјеце у породици као и времена које дјете проводи у вртићу, док је регистрована значајна разлика у ставовима родитеља према индивидуалним контактима и дневним неформалним контактима у зависности од стручне спреме родитеља, и кутку за родитеље и писана објавештења у зависности од стручне спреме и пола родитеља. Аутори не генерализују податке овог мањег истраживања, али свакако указују на значај сарадње породице и предшколске установе, популаризују исту, јер само узајамном сарадњом са родитељима, предшколска установа осигурава темеље раног васпитања и образовања.

8. Калајџић, О., Павловић, А., **Перућица, Р.**, Вуксановић, Г., Живановић, С. (2019). *Индивидуални и контекстуални чиниоци менталног здравља дјеце школског узраста*. Зборник радова „*Наука и настава данас*“, Бијељина: Педагошки факултет, 2(2), 142-158.

Ментално здравље је основа дјечијег социјалног и емоционалног развоја, а тиме и благостања и функционирања током цијелог живота. Иако представља фундаменталну компоненту општег здравља, често је занемарено широм свијета, нарочито у неразвијеним и земљама у развоју. Досадашња истраживања говоре да око половине дуготрајних менталних поремећаја почиње прије 14. године што указује на важност улагања у идентификацију, превенцију, али и третман поремећаја код дјеце и адолесцената. Циљ који су коаутори поставили у овом раду је идентификовати и дати преглед најистакнутијих фактора менталног здравља код дјеце школског узраста. Користили су метод теоријске анализе публикованих извора, али и увид у литературу прегледом електронских база података. Идентификоване факторе категорисали су као: индивидуалне, социјалне и контекстуалне.

9. **Perućica, R.**, Kalajdžić, O., Živanović, S. Kaurin, S. (2020). Learning styles in pupils of primary school final grades. (Стилови учења ученика завршних разреда основне школе). *European Journal of Education Studies*, 7(11), 19-31.

Стилови учења су концепт који заузима све значајнији простор у педагошкој теорији и пракси са циљем унапређења краткорочних и дугорочних исхода наставе. Коцински (1984) дефинише стил учења као начин на који особа најчешће учи или начин на који најбоље учи. У овом раду посебну пажњу аутори су посветили стиливима учења код ученика завршних разреда основне школе и у којој мери заступљеност стилова учења код ученика зависи од пола, узраста и школског успеха који ученици постижу у учењу. У истраживању су користили модификоване дијаграме Колбовог модела који стилове учења дели на: активисте, мислиоце/рефлекторе, теоретичаре и прагматичаре. Узорак су чинила 802 ученика завршних разреда основне школе (седми, осми и девети). У истраживању су кренули од претпоставке да постоје одређене разлике у заступљености стилова учења у зависности од пола, узраста и успеха ученика. Добијени резултати су показали да је дата хипотеза делимично потврђена. Разлике у стиливима учења међу ученицима у зависности од њиховог пола пронађене су код оних који користе активистички стил и стил мислиоца/рефлектора. Значајна разлика у заступљености стилова учења код ученика у зависности од узраста није регистрована, док је разлика у заступљености стилова учења код ученика у погледу школског успеха утврђена код ученика који преферирају стил теоретичара и прагматичара. Добијени резултати истраживања послужиле су у циљу побољшања ефикасности усвајања стечених знања и указати који од стилова учења треба подстицати код ученика.

10. Сладоје Бошњак, Б. Дукић, Г., **Перућница, Р.** (2020). Стручно усавршавање наставника као предуслов за успјешну реализацију инклузивног васпитно – образовног рада. *Зборник радова са научног скупа „Бањалучки новембарски сусрети“*, 21, 439-452.

У овом раду аутори говоре о томе да један од индикатора успјешне инклузивне васпитно-образовне праксе је стручност наставног особља. Наставник у инклузивној настави треба да посједује неопходне компетенције и да те компетенције унапређује кроз перманентно стручно усавршавање. Другим ријечима, поред квалитетног иницијалног образовања наставници треба да имају могућност стручног усавршавања. Сусрећемо се са парадоксалном ситуацијом: будући наставници не стичу довољно потребних знања током свог академског школовања/иницијалног образовања за рад у инклузивној настави с једне стране, док се од њих очекује да када се запосле имају развијене компетенције за инклузивни васпитно-образовни рад, с друге стране. Будући наставници стичу професионалне педагошко-психолошке и дидактичко-методичке компетенције током свог иницијалног образовања, али у ријетким случајевима имају наставне предмете кроз које развијају компетенције за рад у инклузивним одјељењима. Зато је наставницима потребно стручно усавршавање из подручја инклузивног васпитања и образовања. У раду представљају програме стручног усавршавања наставника за рад са дјецом са посебним образовним потребама. Не треба изгубити из вида лиценцирање наставника за учествовање у различитим облицима стручног усавршавања.

11. Живановић, С., **Перућица, Р.**, Калајџић, О., Вуковић, Б.(2020). Професионална оспособљеност студената педагогије и педагога у школама. *XI Међународна научно - стручна конференција „Унапређивање квалитете живота дјеце и младих“*, 275-280.

У овом раду аутори су поставили циљ истраживања којим су испитивали ставове студената педагогије и педагога у школама о професионалној оспособљености током студија, а основни задатак истраживања био је испитати разлику између ставова студената педагогије и запослених педагога о професионалној оспособљености коју су стекли током студија. Истраживање је обухватило 32 педагога запослена у основним школама на подручју Републике Српске и 36 студената педагогије друге, треће и четврте године Филозофског факултета Пале. Тестирањем разлике међу аритметичким срединама, дошли су до показатеља да постоји статистички значајна разлика у свим подручјима рада, осим сарадње са родитељима ($p=0,274$), односно педагози који су већ запослени процјењују да су боље оспособљени у току студирања. С обзиром да су подручја рада школског педагога неисцрпна и комплексна, неопходно је перманентно усавршавање и оспособљавање, јер се то директно може довести у везу са квалитетом живота дјеце школског узраста, али и са квалитетом и угледом цјелокупне васпитно-образовне установе каква је школа.

12. **Перућица, Р.**, Калајџић, О.(2021). Утицај степена подршке и нивоа захтјева родитеља на однос ученика према учењу. *Настава и васпитање* 70(1), 69-86.

Кандидаткиња у коауторству у овом раду говори да однос који родитељи имају према учењу веома је значајан за формирање ученичких односа према учењу. Значај овог истраживања огледа се у сазнању колико сам однос ученика према учењу зависи од степена подршке и нивоа захтјева од стране родитеља, и колико се добијена сазнања могу искористити као основа за то на који начин и како родитељи треба да се баве и да посвећују пажњу учењу њихове дјеце. У овом раду однос ученика према учењу кандидаткиња заједно са коаутором посматра преко двије варијабле - ученичке циљне оријентације у учењу и приступи учењу. У истраживању су учествовала 802 ученика завршних разреда основне школе (седми, осми и девети). Пошли су од претпоставке да одређене разлике постоје међу датим варијаблама. За потребе истраживања користили су инструмент за испитивање приступа учењу, инструмент за испитивање циљних оријентација у учењу и инструмент који мјери ниво захтјева и степен подршке у породичном окружењу. Поузданост инструмената провјерена је Кронбах-алфа коефицијентом. Добијени подаци су показали да постоји статистички значајна разлика у заступљености циљних оријентација и приступа учењу код ученика у зависности од нивоа захтјева и степена подршке коју им родитељи пружају. Ученици чији родитељи пружају висок степен подршке имају више заступљену овладавајућу циљну оријентацију и заступљенији дубински приступ учењу, без обзира на ниво захтјева које постављају. Педагошка препорука аутора на основу добијених резултата јесте да родитељи требају дјецу пружити велику подршку у активностима учења како би постигли што боље резултате.

13. **Perućica, R.**, Kalajdžić, O., Pavlović, J, Sladoje Bošnjak, B., Kaurin, S., Cvjetinović, V. (2021). Students satisfaction with interaction and communication during online classes in the covid-19 pandemic. (Задовољство студената интеракцијом и комуникацијом током онлајн наставе у пандемији Ковид-19). *Journal of International Scientific Publications*, 19, 122-131.

Ковид-19 је несумњиво утицао на све сегменте људског живота, а самим тим и на образовање. Наставници и ученици широм света суочили су се са великим изазовом: да пређу на различите облике онлајн наставе преко различитих платформи у најкраћем могућем року. Пошто је настава на тај начин била присиљена, а не слободно изабрана, различити фактори су утицали на то колико ће онлајн настава бити успешна. Као један од кључних елемената добре и квалитетне наставе, Мајер наводи успостављање добре комуникације између наставника и ученика (Meuer, 2005). У овом истраживању кандидаткиња у сарадњи са коауторима испитује разлике у задовољству студената интеракцијом и комуникацијом у вези са онлајн наставом током пандемије Ковид-19 у зависности од академског постигнућа на студијама и студијске године. Пошли су од претпоставке да постоје одређене разлике између датих варијабли. У истраживању је учествовало укупно 356 студената Медицинског факултета Фоча. Добијени резултати показали су да постоје разлике у задовољству студената интеракцијом и комуникацијом током онлајн наставе у зависности од године студија ($X^2= 30,721$, са $p = 0,000$), студенти друге године студија имају најмање задовољства интеракцијом и комуникацијом током онлајн настава, док студенти шесте године показују највеће задовољство. Други део резултата каже да не постоје разлике у задовољству студената интеракцијом и комуникацијом током онлајн наставе у зависности од академског успеха који постижу током студија.

14. Каурин, С., **Перућница, Р.**, (2021). Самопроцјене креативности код студената у зависности од њиховог пола и академског успјеха. *Research in Pedagogy*, 11(2), 418-430.

Осим података о објективним показатељима креативности, доста информација о креативности људи могу дати и подаци о томе како они сами виде и процјењују своје креативне потенцијале. У овом чланку аутори на узорку од 305 студента Kaufmanovom K-DOCS скалом мјерили су самопроцјене креативности у пет различитих области њеног испољавања, па добијене мјере повезали са подацима о полу и академском успјеху студената. Веза са полом регистрована је у лично-свакодневној и умјетничкој области (боље резултате су постигле жене), те у техничко-научној области (боље резултате су постигли мушкарци). Кад је ријеч о академском успјеху, везе су регистроване са академском и умјетничком облашћу испољавања креативности (у оба случаја боље скорове су остварили студенти са бољим успјехом). Интеракција између пола и академског успјеха регистрована је само код лично-свакодневне области. Док се жене са различитим академским успјехом нису разликовале на плану резултата у лично-свакодневној области, код мушкараца су разлике регистроване (мушки студенти са бољим академским успјехом остварили су више скорове).

15. Živanović, S., **Perućica, R.**, Kalajdžić., O. (2021). Representation of illustrations in primary school textbooks. (Заступљеност илустрација у уџбеницима за основну школу). *Настава и васпитање*, 70(3), 319-332.

Уџбеник је основно и обавезно наставно средство, писано на основу прописаног наставног плана и програма. Пратећи материјали у уџбенику су свакако илустрације које, осим што служе за основни текст, могу значајно да утичу и на ученика. Циљ овог истраживања аутори су поставили тако да испитају заступљеност илустрација у уџбеницима који се користе од првог до шестог разреда основне школе. Анализа је извршена на четрдесет основношколских уџбеника одобрених за употребу од Министарства просвјете Републике Српске, при чему је основна јединица анализе илустрација у уџбенику. Добијени налази истраживања показали су да и у првој и у другој тријади заступљеније су илустрације без елемената духовитости, иако је број духовитих илустрација на завидном нивоу, преовлађују илустрације директно везане за садржај текста, цртежи у обе најзаступљеније су трозвуке, а највећи број илустрација има интелектуалну вредност. Компаративна анализа илустрација у првој и другој тријади показује да се разлике могу ишчитати у погледу категорија репрезентације илустрација на страницама и функцијама олакшавања памћења или разумевања текста. Добијени резултати су охрабрујући јер потврђују успешност претпоставки за ефикасно учење у складу са узрасним карактеристикама да су испуњени одређени захтеви за илустрацијом, а студија може пружити корисне информације ауторима уџбеника, наставницима, родитељима и илустраторима, с обзиром да су илустрације структурни елемент уџбеника на који ученике треба упутити. Резултати такође могу бити корисни за обликовање и дубљу операционализацију ликовних и графичких захтева у уџбенику и утицати на побољшање стандарда квалитета уџбеника.

16. Живановић, С., **Перућица, Р.** (2021). Модел микроплана у обрнутом дизајну интерактивне егземпларне универзитетске наставе. *Зборник радова Учитељског факултета*, 16, 117-127.

Значај и квалитет наставе једнако је важан на свим узрасним нивоима. Рад популаризује потребу и могућност примјене интерактивних вјежби у универзитетској настави у циљу лакшег схватања, разумијевања, елиминисања репродуктивног знања код студената али и оспособљавања за културу интелектуалног рада, те приказује детаљно разрађену микроструктуру плана у обрнутом дизајну модела интерактивне егземпларне наставе. Први дио рада пружа увид у савремена сазнања о интерактивној егземпларној настави, улогу и значај ове врсте наставе, док други дио рада представља детаљан план тока, садржаја и начина рада интерактивне егземпларне универзитетске наставе. Највећа вриједност модела јесте практична примјена у настави наставног предмета дидактика, како на предавањима тако и на часовима вјежби, квалитетан и занимљив рад наставног особља уз садржај прожет бројним јасним примјерима који помажу студенту у конструкцији функционалних знања.

17. Калајџић, О., **Перућица, Р.**, Вуксановић, Г., Павловић, Ј. (2021). Ниво опаженог стреса и академски извори стреса код студената здравствене његе. *XII Међународна научно-стручна конференција „Унапређивање квалитете живота дјече и младих“*, 289-298.

У овом раду аутори су посатвили циљ како би утврдили дистрибуцију опаженог стреса и изворе академског стреса код студената здравствених студија, као и сагледати релације између социодемографских карактеристика испитаника и нивоа опаженог стреса. У раду аутори су користили емпиријско-експериментални метод, а узорак истраживања чинило је 75 студената свих година студија здравствене његе. Добијени резултати показали су да средња вриједност дистрибуције стреса код студената скреће ка вишим резултатима ($AC=2,80$; $SD=0,457$). Највећим академским стресорима код студената здравствене његе показале су се провјере знања и клиничке вјежбе при којима студенти имају контакт са тешким болесницима. Добијена је статистички значајна разлика у нивоу опаженог стреса између мушких и женских испитаника ($t=-2,759$; $p=0,007$), при чему виши ниво стреса испољавају женски испитаници. Идентификовање извора стреса, разумијевање узрока и посљедица стреса неопходан је корак у планирању превентивних програма како би се омогућила здрава и подстицајна академска клима, а тиме и заштитило здравље студената.

18. Каурин, С., **Перућица, Р.** (2022). Задовољство студената Филозофског факултета онлајн наставом током пандемије Covid-19. *Зборник радова са научног скупа „Наука и стварност“* 15, 423-439.

Пандемија Covid-19 је увела појам нове нормалности у свакодневни живот дубоким утицајем на начин на који смо некада живјели, учили и радили. Током овог кризног периода прелазак са традиционалног учења лицем у лице на онлајн наставу и учење сматра се промјеном парадигме у високом образовању. Црпећи инспирацију из теоријског проучавања и на основу стеченог искуства аутори овог рада формулишу циљ истраживања којим испитују нивое задовољства онлајн наставом студената Филозофског факултета у зависности од њихових социјално-статусних варијабли. Задовољство студената онлајн наставом су испитивали преко његових битних индикатора, а то су: квалитет онлајн наставе, вредновање у току онлајн наставе и интеракција и комуникација у току онлајн наставе. Разлике у нивоу задовољства студената онлајн наставом су испитивали у зависности од пола студената, године студија и просјечне оцјене током студирања. Узорак истраживања чинила су 152 студента Филозофског факултета Универзитета у Источном Сарајеву. Претпоставке о различитости процјене квалитета онлајн наставе у зависности од социјално-статусних варијабли су потврђене у потпуности, док су претпоставке о различитости процјена вредновања у току онлајн наставе и интеракције и комуникације у току онлајн наставе дјелимично потврђене, односно разлике су регистроване само у зависности од академског успјеха студената.

19. **Перућица, Р.**, Живановић, С., Јоргић, Д. (2022). Учење учења у контексту педагошких теоријских спознаја. *ДХС-часопис друштвене и хуманистичке студије*, 4(21), 541-558

У овом чланку аутори су дали преглед савременог схватања о учењу учења у контексту педагошких теоријских спознаја. Аутори овог прегледног рада наглашавају да пракса показује да ученици нису нарочито вољни за учење, а све више је просвјетних радника

који су незадовољни начином учења ученика на свим узрасним нивоима. Они сматрају да незадовољство треба тражити у узроцима, а задатак просвјетних радника би био упутити ученике да првенствено науче да уче. Циљ рада је једна конхерентна теоријска анализа феномена учења учења. Користећи метод теоријске анализе аутори су разрадили теоријске основе и извршили анализу доступне литературе о проблематици учења учења посматрајући исто кроз: интелектуално васпитање, перманентност, детерминисаност, вишеслојну димензију и интегративни приступ. Прегледом литературе која се бави проблематиком учења учења настојали су да укажу на значај истог, презентујемо теоријске основе које ће помоћи свима који се баве васпитно-образовним радом у развијању свијести о значају и популаризацији ове проблематике, са једне стране, док, са друге стране, рад може представљати темељ за неко будуће истраживање. Аутори овог чланка на крају закључују да се педагошке импликације највише огледају у ваљаности, важности и оправданости оспособљавања за учење учења.

20. Павловић, Ј., Хаџивуковић, Н., Живановић, С., Куџурски, Љ., Калајџић, О., **Перућица, Р.** (2022). Образовање медицинских сестара у Босни и Херцеговини. Научна конференција „SANUS“, 15-20.

Аутпри у овом чланку постављају циљ којим испитује важност образовања медицинских сестара у Босни и Херцеговини. Истичу да модерно сестринство захтијева едукацију као приоритет у професионалном животу медицинске сестре. Успјешност медицинске сестре не зависи само о њеној хуманости и способности савладавања савремене технологије, него и сталној/континуираној едукацији у првом реду кроз формално образовање. Познавање савремене концепције сестринског рада даје сестрама прилику да у достигнућа медицине примијене најновије моделе здравствене његе. Зато су потребни елементи који дефинишу здравствену његу као дјелатност у систему здравствене заштите: дјелокруг рада, методе рада, стандарди, критеријуми и нормативи што све заједно води ка унапређењу квалитета здравствене његе, а може се научити само током образовања. Модерно сестринство фаворизује едукацију као приоритет у професионалном животу медицинских сестара. Аутори истичу да медицинске сестре заузимају кључно мјесто у пружању здравствене његе и имају потенцијал да значајно допринесу побољшању здравственог система становништва БиХ. Одговорност будућих медицинских сестара и техничара у будућем професионалном раду је велика, посебно због чињенице да се дјелатност здравствене његе у свијету развија, тако да се у средиште свих сестринских активности поставља човјек и здравље умјесто болести.

21. Калајџић, О., **Перућица, Р.**, Павловић, Ј., Живановић, С. (2022). Детерминанте емоционалне компетентности код студената медицинских и здравствених наука. Научна конференција „САНУС“, 31-39.

Аутори у овом раду истичу да је за професију здравствених радника, поред стручних знања и вјештина, посебно важно испуњавање емоционалних и социјалних потреба, те поштовање болесникових жеља и одлука. У овом раду аутори поставили су циљ истраживања којим желе сагледати дистрибуцију емоционалне компетенције код студената медицинских и здравствених наука, као и сагледати релације између социо-демографских карактеристика испитаника и нивоа емоционалне компетентности. У раду аутори користе емпиријско-неекспериментални метод, а узорак истраживања чинило је 277 студената Медицинског факултета у Фочи. Добијени резултати показују да средња вриједност дистрибуције емоционалне компетентности код студената медицинских и здравствених наука скреће ка вишим резултатима ($AC=3,80$; $CD=0,45$). Упоређујући

резултате на појединачним субскалама Упитника емоционалне компетентности, запазали су да испитаници најбоље резултате остварују на субскали Способност управљања емоцијама (АС=3,95; СД=0,42), затим на субскали Способност уочавања и разумијевања емоција (АС=3,80; СД=0,50), док је најнижи резултат добијен за субскалу Способност изражавања и именована емоција (АС=3,64; СД=0,59). У савременом друштву, здравствени радници се удаљавају од традиционалних стандарда бриге о болесницима, те се све више уводи појам холистичког и индивидуалног приступа сваком пацијенту. У складу с тим, аутори сматрају да су учења о властитим емоцијама и развијање емоционалне компетентности, неопходан корак у планирању програма усмјерених за даљи развој професије здравствених радника.

22. Хадивуковић, Н., Павловић, Ј., Рачић, М., Ивковић, Н., Калајџић, О., **Перућица, Р.**, Живановић, С., Куцурски, Љ. (2022). Поређење неких функционалних и антропометријских параметара као фактора ризика за слабост међу половима код старијих особа. *Опита медицина*, 28(1), 27-36.

У овом раду аутори постављају циљ рада којим испитују повезаност функционалних и антропометријских параметара са фрагилношћу код особа старости преко 65 година. Истраживање су дизајнирали као студију пресека и обухватили су 446 старијих лица. Као инструменте истраживања користили су општи упитник, за процјену функционалног статуса Tinetti test и од антропометријских параметара обим надлактице и обим средње циркумференције поткољенице. Од статистичких тестова користили су χ^2 test, а Пирсонова корелацијска анализа коришћена је за анализу корелације. Особе женског пола су имале лошији функционални статус, ход и равнотежу у односу на особе мушког пола ($\chi^2 = 4,125$; $p < 0,127$). Уочено је да су испитаници мушког пола имали веће вриједности обима надлактице ($26,96 \pm 3,44$) у односу на женски пол, док су особе женског пола имале веће вриједности обима средње циркумференције поткољенице ($32,66 \pm 6,29$). Анализирајући повезаност антропометријских мјерења са укупним скором Tinetti test и у односу на пол испитаника, уочено је да између параметара постоји корелациона анализа. Висок проценат испитаника старијих од 65 година има лош функционални статус, као и ниже вриједности антропометријских маркера, што указује на то да они могу бити потенцијални фактори ризика за настанак фрагилности код особа старијег животног доба.

23. Живановић, С., **Перућица, Р.**, Лепичник Водопивец, Ј. (2022). Профил компетенција наставника разредне наставе са посебним освртом на педагошку компетенцију. *ХУМ - часопис Филозофског факултета Свеучилишта у Мостару* (у штампи).

Важна одредница квалитета образовне установе су учитељи и квалитет њихових радних задатака. Захтјеви који се постављају пред учитеље у 21. стољећу постају све разноврснији и захтевају широк распон вјештина у различитим подручјима рада. Кандидаткиња у сарадњи са коауторима поставља циљ рада да прегледом и анализом доступне литературе пруже увид у актуелна знања о компетенцијама учитеља/наставника, укаже на њихову важност, обједини и прикаже резултате истраживања чији су се аутори бавили компетенцијама наставника, покушати дати теоријску и критичку анализу с посебним нагласком на педагошке компетенције. Прегледом литературе која се бави проблематиком учитељских компетенција, покушали су указати на њихову важност, развити теоријске темеље и анализирати досадашња истраживања како би одговорили на различита истраживачка питања. Проучавање проблематике педагошких компетенција показује да

су педагошке компетенције у фокусу интересовања педагога, а анализа указује на посебност у сваком поједином истраживању које се може користити и у будућим операционализацијама педагошке компетенције. Компетентност учитеља/наставника посматрали су као предуслов одрживог развоја о којем зависи перспектива одгојно-образовне праксе у футуролошком смислу, а рад даје скроман допринос популаризацији ове проблематике.

Радови штампани у изводу

1. Калајџић, О., Вуксановић, Г., **Перућица, Р.**, Бакоч, А. (2018). Однос између особина личности и самопоштовања код адолесцената. Научно стручни скуп, „*Пети сарајевски дани психологије*“. (штампано у изводу).

У овом чланку аутори су поставили циљ истраживања како би утврдили релације између особина личности и самопоштовања код адолесцената. Циљ истраживања био је такође и испитати разлике у самопоштовању адолесцената с обзиром на њихову социјално-статусна обиљежја (пол, фаза адолесценције, школски/академски успјех и образовни ниво родитеља). У истраживању је учествовало 309 адолесцената (168 женског и 141 мушког пола). Просјечан узраст испитаника је 18,74 (СД=1,96). Самопоштовање адолесцената процјењивали су Росенберговом скалом самопоштовања, а за процјену особина личности користили су упитник Великих пет плус два. Подаци о социјално-статусним карактеристикама добијени су на основу Упитника за адолесценте који је пружио податке о обиљежјима адолесцената који су релевантни за ово истраживање. Добити резултати показују да адолесценти имају висок ниво самопоштовања и да младићи испољавају већи ниво самопоштовања од девојака ($z = -2,05$; $p < 0,05$). Самопоштовање адолесцената статистички је значајно повезано са следећим особинама личности: екстраверзија ($r = 0,28$; $p < 0,01$), неуротицизам ($r = -0,43$; $p < 0,01$), позитивна валенца ($r = 0,39$; $p < 0,01$) и савјесност ($r = 0,22$; $p < 0,01$), док агресивност, негативна валенција и отвореност не корелирају значајно са самопоштовањем адолесцената. Разлика у самопоштовању није нађена с обзиром на фазу адолесценције, школски/академски успех адолесцената и образовни ниво родитеља. Екстраверзија, позитивна валенца и савјесност позитивно корелирају са самопоштовањем, док неуротицизам негативно корелира са самопоштовањем адолесцената.

2. Калајџић, О., Вуксановић, Г., **Перућица, Р.**, Бакоч, А. (2019). Социо – статусне детерминанте мотива општег постигнућа код адолесцената. *Шести конгрес психолога Босне и Херцеговине*. (штампано у изводу).

Аутори у ово раду истичу да досадашња сазнања говоре да је мотив постигнућа један од индивидуалних потенцијала неопходних за напредак на личном, професионалном и друштвеном плану, што је био и подстицај да се у овом емпиријско-неексперименталном истраживању аутори баве мотивом постигнућа. У овом коауторском раду постављен је циљ истраживања како би утврдили дистрибуцију овог мотива на популацији адолесцената, као и однос неких социо-статусних карактеристика адолесцената и мотива општег постигнућа. Узорак истраживања чинило је 714 адолесцената (255 младића и 459 девојака), а просјечан узраст испитаника је 18,74 година (SD=1,99). Истраживањем су обухватили адолесценте из херцеговачке и сарајевско-романијске регије. Инструменти које су користили у истраживању су скала мотива општег постигнућа и упитник о социјално-статусним карактеристикама испитаника. Добити резултати показују да адолесценти имају висок ниво мотива општег постигнућа ($AS = 208,61$; $SD = 27,42$; $Sk = -$

0,538; $K_u=1,386$). Младићи испољавају већи ниво мотива општег постигнућа од дјевојака ($z=-4,50$; $p<0,01$). Постоји статистички значајна разлика у испољавању мотива општег постигнућа с обзиром на период адолесценције, па резултати показују да млађи адолесценти испољавају већи ниво мотива општег постигнућа од старијих адолесцената ($z=-4,17$; $p<0,00$). Материјалне прилике у којима адолесценти живе представљају статистички значајан извор разлика у испољавању мотива општег постигнућа код адолесцената ($\chi^2=29,31$; $p<0,00$). Иако социо-статусне карактеристике испитаника (пол, фаза адолесценције, материјалне прилике) представљају значајан извор разлике у мотиву општег постигнућа, да би се откриле и друге детерминанте овог мотива у обзир треба узети и интелектуане способности и особине личности, као и додатне мјере околине и социо-економског статуса адолесцента.

3. Вуксановић, Г., Калајџић, О., **Перућица, Р.**, Зечевић, И. (2019). Однос између емоционалне интелигенције и опаженог стреса код студената медицине. *Књига резимеа Шести конгрес психолога Босне и Херцеговине*, стр.143.(штампано у изводу)

Академски живот студената представља свакодневно суочавање са бројним стресорима. Емоционална интелигенција основа је за активно, адаптивно суочавање са стресом. Особе са високом емоционалном интелигенцијом могу боље препознати потенцијалне стресоре, користе емоције у суочавању са проблемима, на бољи начин се носе са негативним емоцијама у стресним ситуацијама. У овом коауторском раду циљ спроведене студије постављају тако да би испитали однос између нивоа испољавања емоционалне интелигенције и нивоа испољавања опаженог стреса код студената медицине. Узорак истраживања је пригодни и чинило га је 420 студената медицинског факултета. Аутори у истраживању су користили скалу опаженог стреса и упитник емоционалне регулације и контроле. Користили су следеће статистичке поступке: мере варијабилности, мере централне тенденције, Пеарсон Хи- квадрат, коефицијент контингенције С. Анализом добијених резултата утврдили су да постоји статистички значајна разлика између опаженог стреса и емоционалне интелигенције код студената ($C_{coeff.} = .347$, $\chi^2 = 57.393$, $df = 4$, $p < .001$). Односно, већина испитаника која има низак ниво опаженог стреса има средњу до високе емоционалне интелигенције. Исто тако, ниједан испитаник високе емоционалне интелигенције нема висок опажени стрес. Резултати студија сугеришу двије могуће стратегије: избор будућих студената може бити заснован на емоционалној интелигенцији, као што би требало да постоје програми за побољшање емоционалне интелигенције студената.

4. Калајџић, О., Бакоч, А., **Перућица, Р.** (2022). Детерминанте стреса код родитеља деце са сметњама у развоју. *Пета међународна конференција мултидисциплинарни приступи у едукацији и рехабилитацији*. (штампано у изводу).

Родитељски стрес је узнемирујући осећај који је повезан са захтевима родитељске улоге и квалитативно је различит од стреса у другим подручјима живота. Подизање детета са сметњама у развоју је пропраћено додатним обавезама и изазовима за родитеље што може водити повећање родитељског стреса и значајно утицати на породично благостање. Кандидаткиња у сарадњи са коауторима поставља циљ истраживања којим желе испитати присуство симптома стреса код родитеља у породицама деце са сметњама у развоју. Истраживањем су обухватили 122 испитаника, чланова Удружења родитеља дјеце са сметњама у развоју, са подручја Источне Херцеговине и Сарајевско-романијске регије. Највећи проценат испитаника је женског пола (78,72%), док је просјечна старосна доб испитаника 46,97 година ($SD= 12,04$). За прикупљање података користили су

социодемографски упутник и Скалу симптома стреса – 16. Добијени резултати показују да вредности медијане дистрибуције стреса код родитеља деце са сметњама у развоју нагињу ка нижим вредностима ($Mdn = 26,50$). Најинтензивнији симптоми стреса су главобоља, нервоза и поремећај спавања. С друге стране, симптоми стреса са најмањим интензитетом јављања су дрхтање руку, знојење дланова и губитак апетита. Није добијена статистички значајна разлика у нивоу испољавања стреса у односу на пол ($p = 0,138$), старосну доб испитаника ($p = 0,543$) и радни статус ($p = 0,429$). Статистички значајна разлика је уочена у нивоу испољавања стреса у односу на врсту ометености детета ($p = 0,010$), при чему највећи стрес доживљавају родитељи деце са вишеструким сметњама, а најмањи родитељи деце са хроничним и тјелесним сметњама. Налази ове студије упућују да је неопходно радити на оснаживању породице и пружању подршке родитељима деце са сметњама у развоју, у превазилажењу потешкоћа са којима се суочавају, а у циљу смањења родитељске бриге и стреса, али и унапређења квалитета живота ових породица.

5. Сладоје Бошњак, Б., **Перућица, Р.**, Каурин, С. (2022). Хеленистичко педагошко наслеђе. *Бањалучки новембарски сусрети*. (штампано у изводу).

Аутори у овом чланку указују да хеленизам представља спој хеленске културе са оријенталном. Хеленистичка култура није била више она стара грчка, хеленска култура него је подразумијевала нову културу која се његовала по грчким колонијама и по крајевима докле је допирао грчки утицај. Центар истраживачког рада био је у Александрији и имао је оријентацију познога хеленизма (1. вијек прије Христа до 6. вијека послје Христа). Филозофија Филона Александријског показала се као подесна веза – и временски и тематски – између античке, која већ пролази и ранохришћанске филозофије, која тек треба да почне да се развија. кандидаткиња у сарадњи са коауторима поставили су циљ овог рада - освијетлити школе и достигнућа педагошког рада позног хеленизма. Под утицајем александријске филозофске школе, прије свега Филонове филозофије, у Александрији је основана богословска школа у првим вијековима хришћанства – катихизаторска школа, која је била позната по нарочитом усмјерењу и предавачкој изврности. Образовање се састојало од једног припремног и два основна курса. За припремни курс били су намијењени Подстицаји, дјело Климента Александријског. Приручник за први курс био је Педагог, а за други Стромате, такође дјела Климента Александријског. Овом школом су управљали Климент Александријски и Ориген. У Оригеново доба школа у Александрији је постала нека врста универзитета, намијењена вишем хришћанском образовању. Поред ових службених школа, већ од половине 2. вијека, постојали су слободни учитељи и хришћански филозофи (нпр. Јустин). Поред Александријске школе постојале су још и друге богословске школе: Антиохијска или Источносиријска школа са центром у Едеси и богословска школа у Хипону или Латинска богословска школа.

³ Просјечна оцјена током основних студија и студија првог и другог циклуса наводи се за кандидате који се бирају у звање асистента и вишег асистента.

⁴ Навести све претходне изборе у звања.

⁵ Навести кратак приказ радова и књига (научних књига, монографија или универзитетских уџбеника) релевантних за избор кандидата у академско звање.

4. ОБРАЗОВНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА**Образовна дјелатност прије првог и/или /последњег избора/реизбора**

Кандидат Ранка Перућица била је ангажована у настави на Медицинском факултету Фоча као асистент на предметима:

Основни студиј: Педагогија, Увод у педагогију, Савјетовање родитеља, Дидактика.

Такође, обављала је послове асистента на Филозофском факултету Пале на предметима:

Основни студиј: Општа историја педагогије 1 и 2, Увод у методологију педагогије, Теорије васпитања, на студијском програму за педагогију,

Педагогија, на студијском програму за Историју.

Образовна дјелатност после последњег избора/реизбора

Навести све активности (уџбеници и друге образовне публикације, предмети на којима је кандидат ангажован, гостујућа настава, менторство^б)

Објављена монографија

Перућица, Р. (2022). *Наставници и родитељи као фактори формирања односа ученика према учењу*. Фоча: Медицински факултет. 217 стр.(монографија), СІР – Каталогизација у публикацији Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, Бања Лука, ISBN 987-99976-968-5-4 COBISS.RS-ID 137121793

Предмети на којима је кандидат ангажован

Кандидат Ранка Перућица у протеклом изборном периоду у звању доцента изводила је и тренутно изводи наставу на Медицинском факултету Фоча на *првом циклусу студија* на предметима:

Педагогија, Савјетовање родитеља, Дидактика, на Студијском програму за специјалну едукацију и рехабилитацију

Увод у педагогију, на студијском програму за Здравствену његу

На Филозофском факултету Пале изводи наставу на *првом циклусу студија* на предметима:

Увод у андрагогију, Основе компаративне педагогије, Васпитање и савјетодавни рад, на студијском програму за педагогију,

Педагогија и психологија, на студијском програму за Историју и археологију

На *другом циклусу студија* изводи наставу на предмету:

Савремени токови у педагогији,

Менторства и чланства у комисијама:

1. (мастер рад) *Фактори ризика настанка различитих облика вршњачког насиља у средњим школама* кандидата Јоване Токовић, **ментор**, Одлука број 1030/22
2. (мастер рад) *Компетенције наставника за инклузивно поучавање* кандидата Маријане Вишњевац, **члан Комисије**, Одлука број 744/22
3. (мастер рад) *Детерминанте ставова дјеце основношколског узраста према вршњацима са сметњама у развоју* кандидата Слађане Ђорем, **члан Комисије**, Одлука број 01-3-59

4. (мастер рад) *Когнитивна и емоционална емпатија као чиниоци става ученика разредне наставе према вршњацима са сметњама у развоју кандидата Ане Лукић, члан Комисије, Одлука број 01-3-192*
5. (оцјена теме докторске дисертације и подобност кандидата) *Значај раног учења предшколске дјеце у развоју компетенција у 21-вијеку, кандидата Натали Нинковић, члан Комисије, Одлука број 1485/20*

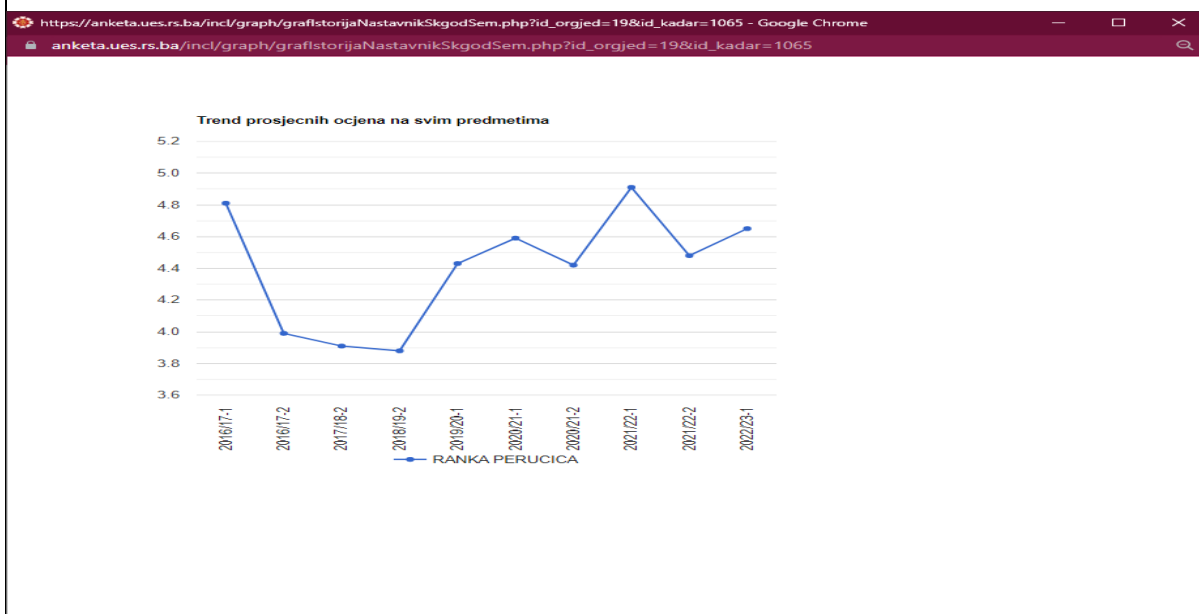
Чланства у комисијама за избор наставника и сарадника

1. Избор вишег асистента за ужу научну област Општа педагогија, на Медицинском факултету у Фочи, **предсједник Комисије**, Одлука број: 01-3-152

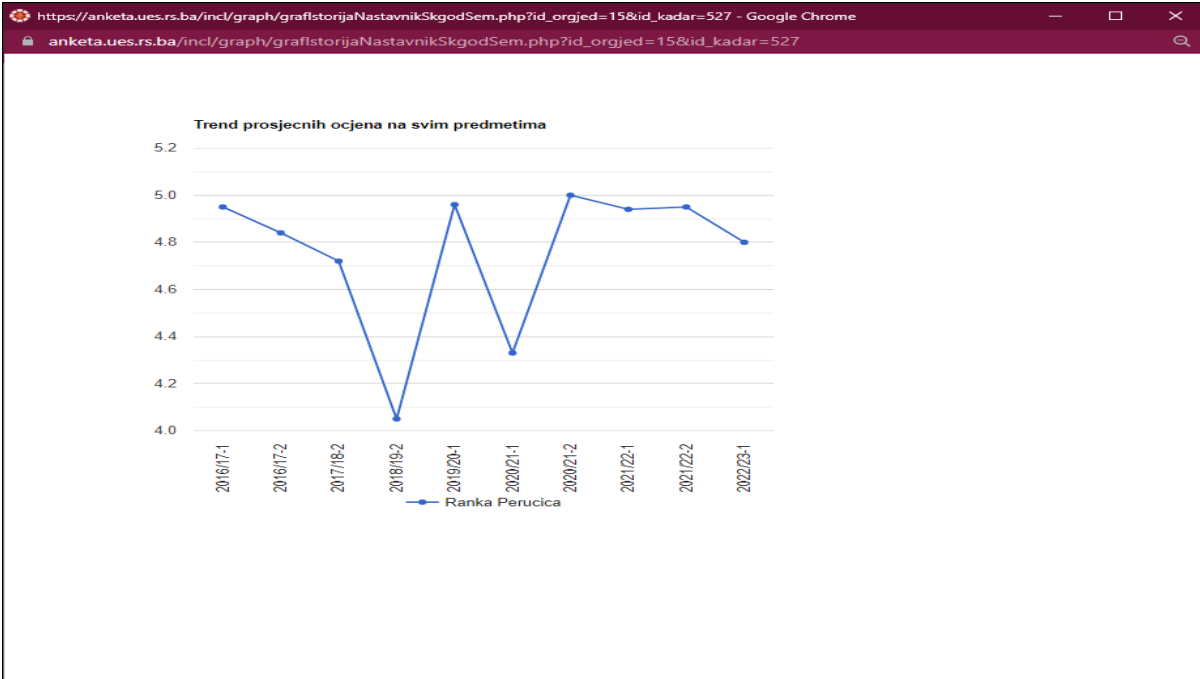
Резултати анкете⁷

Историја оцјена наставника Ранка Перућица

Чланица Универзитета: Медицински факултет

Чланица Универзитета: Филозофски факултет

Информација о одржаном приступном предавању⁸

Кандидат од 2015.године изводи наставу из предмета који припадају научној области за коју је конкурисао, па у складу са чланом 93. Закона о високом образовању РС, није било потребно организовати предавање.

5. СТРУЧНА ДЈЕЛАТНОСТ КАНДИДАТА

Навести учешће у НИ пројектима (одобрени и завршени: назив НИ пројекта са ознаком, период реализације, да ли је кандидат руководилац или учесник).
Остале стручне дјелатности.

У протеклом изборном периоду кандидат доц.др Ранка Перућица учествовала је у пројектима:

1. Учесник испред УИС-а на пројекту Високо образовање – образовање за све / Дијалог за будућност (2018-2019), а који се спроводи у сарадњи са Универзитетом у Сарајеву, а финансиран од стране UNICEF, UNDP, UNESCO
2. Учесник испред УИС-а на пројекту „PRO – budućnost II: SVI ZA MIR – MIR ZA SVE“ (2022), а који финансира Catholic Relief Services (CRS) i USAID и који се спроводи у сарадњи са Универзитетом у Сарајеву. Број: 0101-10967-1/22.
3. Учесник ERASMUS + KA1 програма мобилности академског особља на Универзитету у Крагујевцу, Педагошки факултет Јагодина, период од 28.02. до 04.03.2022.године.

Остале стручне дјелатности:

Учешће са саопштењима на научним скуповима

1. Naučno stručni skup, „Peti sarajevski dani psihologije“. 2018.
2. Научни скуп: Наука и стварност, Пале 2018.
3. Šesti kongres psihologa Bosne i Hercegovine. 2019.
4. Научни скуп: Наука и стварност, Пале, 2019.
5. Међународна научна конференција Иновативни дидактички системи у образовању, Учитељски факултет Универзитета у Београду, 2021.
6. Peta međunarodna konferencija multidisciplinarni pristupi u edukaciji i rehabilitaciji. 2022.
7. Научно стручни скуп . Бањалучки новембарски сусрети. 2022.

Рецензије:

1. Рецезент књиге: **А та педагогија, шта је то?** аутора Златка Павловића
2. Члан рецезентског тима часописа Иновације у настави издавача Учитељски факултет у Београду;
3. Члан рецезентског тима часописа Специјална едукација и рехабилитација, издавача Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду;
4. Члан рецезентског тима часописа Биомедицинска истраживања, издавача Медицински факултет Фоча;

Други кандидат и сваки наредни ако их има (све поновљено као за првог кандидата).

6. РЕЗУЛТАТ ИНТЕРВЈУА СА КАНДИДАТИМА⁹

Интервју са кандидатом обављен је 03.05.2023.године у 12:00 сати у просторијама Филозофског факултета Пале. Чланови комисије констатовали су да кандидат доц.др Ранка Перућица, једини пријављени кандидат, испуњава све законске и академске услове за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Општа педагогија. На основу обављеног интервјуа чланови комисије закључили су да кандидат прати савремена истраживања из области Опште педагогије, критички вреднује и промишља могућности за даља истраживања у тој области. Такође, кандидат је показао високу мотивацију за даље усавршавање у наставно-предавачкој области. На основу наведеног комисија је закључила да кандидат испуњава услове да буде изабран у звање ванредног професора за ужу научну област Општа педагогија.

⁶ Уколико постоје менторства (магистарски/мастер рад или докторска дисертација) навести име и презиме кандидата, факултет, ужу научну област рада.

⁷ Као доказ о резултатима студентске анкете кандидат прилаже сопствене оцјене штампане из базе.

⁸ Кандидат за избор у научно-наставно или умјетничко-наставно звање, који није раније изводио наставу на високошколској установи, дужан је да, пред комисијом коју формира вијеће чланице Универзитета, одржи предавање из области за коју се бира.

⁹ Интервју са кандидатима за изборе у академска звања обавља се у складу са чланом 4а. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву (Интервју подразумијева непосредан усмени разговор који комисија обавља са кандидатима у просторијама факултета/академије. Кандидатима се путем поште доставља позив за интервју у коме се наводи датум, вријеме и мјесто одржавања интервјуа).

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ		
Експлицитно навести у табели у наставку да ли сваки кандидат испуњава услове за избор у звање или их не испуњава, <u>уз обавезно констатовање да ли се на кандидата односе минимални услови за изборе у звања из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) или из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20).</u>		
Први кандидат		
На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20) ¹⁰		
Минимални услови за избор у звање ¹¹	испуњава/не испуњава	Навести резултате рада (уколико испуњава)
<i>Навести кумулативно прописане минималне услове за избор у звање</i>		
Има проведен најмање један изборни период у звању доцента	ИСПУЊАВА	Кандидат др Ранка Перућица провела је један изборни период у звању доцента. одлука број:01-С-254-Л/18 од 14.09.2018.године
Има најмање пет научних радова из области за коју се бира, објављена у научним часописима и зборницима са рецензијом након избора у звање доцента	ИСПУЊАВА	Кандидат др Ранка Перућица објавила је 23 научна рада у научним часописима и зборницима са рецензијом.
Има најмање једну објављену књигу (научну књигу, монографију или универзитетски уџбеник) након стицања звања доцента	ИСПУЊАВА	Кандидат др Ранка Перућица објавила је научну монографију под називном <i>Наставници и родитељи као фактори формирања односа ученика према учењу</i>
Био члан комисије за одбрану магистарског или докторског рада, или има менторство кандидата за степен другог циклуса	ИСПУЊАВА	Кандидат др Ранка Перућица менторство на другом циклусу студија - једно члан комисије за одбрану мастер рада - три
Други кандидат и сваки наредни уколико их има (све поновљено као за првог)		
На кандидата се примјењују минимални услови за избор у звање из		

Приједлог кандидата за избор у академско звање (навести звање, ужу научну/умјетничку област) са образложењем приједлога комисије. Уколико један или више кандидата задовољавају услове за избор у звање према конкурсу, комисија мора дати образложење о разлозима доношења своје одлуке, конкретно и јасно.

На основу приложене документације Комисија је закључила да пријављени кандидат доц. др Ранка Перућица испуњава све законом прописане услове за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Општа педагогија. Овај закључак се може аргументовати са неколико чињеница, кандидат има проведен један изборни период у звању доцента за ужу научну област Општа педагогија, од посљедњег избора у звање има објављену једну научну монографију, двадесет три научна рада објављена у часописима и зборницима са рецензијом из области за коју се бира. Кандидат је био рецензент стручне монографије, радова у часописима, ментор једног мастер рада, члан Комисије за оцјену и одбрану три мастер рада, учесник научних и стручних скупова и неколико пројеката у земљи и иностранству. Показала је и одличне резултате у наставном дијелу рада, што потврђују високе оцјене на студентским анкетама. Узимајући у обзир наведено, а у складу са чланом 77. Закона о високом образовању Републике Српске, као и члановима 5. и 38. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву, констатујемо да кандидат доц. др Ранка Перућица испуњава прописане услове конкурса за избор у звање ванредног професора за ужу научну област Општа педагогија.

На основу свих научних, стручних и обазовних резултата Комисија са задовољством предлаже Наставно-научном вијећу Медицинског факултета Фоча и Сенату Универзитета у Источном Сарајеву да доц. др Ранку Перућицу изабере у звање ванредног професора за ужу научну област Општа педагогија.

Ч Л А Н О В И К О М И С И Ј Е:

1. др Златко Павловић, редовни професор, Општа педагогија, Филозофски факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, председник

2. др Биљана Сладоје Бошњак, редовни професор, Општа педагогија, Филозофски факултет, Универзитет у Источном Сарајеву, члан

3. др Драженко Јоргић, ванредни професор, Општа педагогија, Филозофски факултет, Универзитет у Бањој Луци, члан

¹⁰ Навести „Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20)“ или „Закон о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20)“, у зависности да ли кандидат користи право на избор по условима који су важили прије ступања на снагу важећег Закона о високом образовању.

¹¹ У зависности у које се звање бира кандидат, навести минимално прописане услове на основу члана 81, 82, 83. и 90. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 67/20) или на основу члана 77, 78. и 87. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске“, број: 73/10, 104/11, 84/12, 108/13, 44/15, 90/16, 31/18, 26/19 и 40/20), односно на основу члана 37, 38. и 39. Правилника о поступку и условима избора академског особља Универзитета у Источном Сарајеву

IV ИЗДВОЈЕНО ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

Уколико неко од чланова комисије није сагласан са приједлогом о избору дужан је своје издвојено мишљење доставити у писаном облику који чини саставни дио овог извјештаја комисије.

Ч Л А Н К О М И С И Ј Е:

1. _____

Мјесто: Пале

Датум: 05.05.2023.године